

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษาแหล่ง
ท่องเที่ยวในเขตแก่งสามพัน โบก อำเภอโพธิ์ไทร
จังหวัดอุบลราชธานี

ผู้วิจัย นายกฤษณ์ โคตรสมบัติ

สาขา สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา

ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชั้น ศรีสวัสดิ์

กรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. อนุชา เพ็ชรชนะ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในเขตแก่งสามพัน โบก อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน ผู้นำท้องถิ่นรวมถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบล และผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่ทำการศึกษ จำนวน 280 ตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ซึ่งลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตแก่งสามพัน โบก อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า โดยภาพรวม มีศักยภาพอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีศักยภาพอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสภาพการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ด้านคุณค่า ความสำคัญ และการให้การศึกษา ด้านความร่วมมือของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว และด้านองค์การในการจัดการและการบริหารการท่องเที่ยว

2. ผลการวิเคราะห์ข้อคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ในเขตแก่งสามพัน โบก อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวทางในการส่งเสริมการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตแก่งสามพัน โบก เนื่องจากเป็นการทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้น ชาวบ้านมีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้สภาพปัจจุบันการบริหารจัดการแหล่ง

ท้องถิ่นชุมชนยังไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมมากนัก ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาโดยกลุ่มนายทุน และกลุ่มผู้นำบางกลุ่มเท่านั้น ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในเขตแก่งสามพัน โขส่าเกอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี ควรดำเนินการ ดังนี้

- 1) ตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการ โดยบูรณาการความร่วมมือกับชุมชนในการวางแผน ดำเนินการ เพื่อดึงแนวร่วมของชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการให้มากขึ้น
- 2) การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว ควรมุ่งเน้นในรูปแบบธรรมชาติ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมป่าไม้ น้ำตก หาดทรายตามแก่งต่าง ๆ รอบ ๆ บริเวณพื้นที่แก่งสามพัน โบก
- 3) ควรพัฒนาระบบสาธารณูปโภค เช่น ถนน ป้ายประชาสัมพันธ์ ระบบน้ำประปา ไฟฟ้า ห้องน้ำ เพื่ออำนวยความสะดวกและบริการนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น
- 4) ควรมีการจัดระบบรักษาความปลอดภัย ไว้คอยให้บริการแก่นักท่องเที่ยวให้มากขึ้น
- 5) ควรพัฒนาระบบการรักษาความสะอาด มีการจัดหรือเพิ่มจุดวางถังขยะ ให้มากขึ้น เพื่อรักษาความสะอาดของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
- 6) ควรพัฒนาระบบการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์การบอกทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยว

ABSTRACT

The Title	Assessment of the Ecological Tourism Potential : A Case Study of Tourist Sites of Sam Phanbok in Phosai District of Ubon Ratchathani Province, pp. 91
The Author	Mr. Krit Kotsombat
Degree	Master Degree of Art
Program	Social Sciences for Development
Chairman, Thesis Advisor	Asst. Prof. Chuen Srisawat
Thesis Advisor	Dr. Anuchar Pienchana
Years	2010

The research aimed to assess ecological tourism potential and study ways to promote and develop the ecological tourist sites in Samphanbok. The sample groups were 280 consisting of household heads, local leaders and Tambon administrative organization representatives and local entrepreneurs. Simple random sampling was used in the study. The research instrument was the five-scaled questionnaire. Its confidence value was .98. Statistics used were percentage, mean and standard deviation.

The research findings were as follows.

1. The overall potential of ecological tourism sites was of a high degree. It was high in six aspects: facilities, site access, attraction, educational value and importance, communal cooperation and management and administration.

2. Analysis of the recommendations on the policy found that the majority of the respondents agreed with the ways to promote ecological tourism managements it contributes to the improvement of communal economy. At present, the managing was undertaken by some business or interest groups. The respondents suggested that

- 1) A committee be set up to study the appropriate approach in management.

Communities should get more involved In he administration.

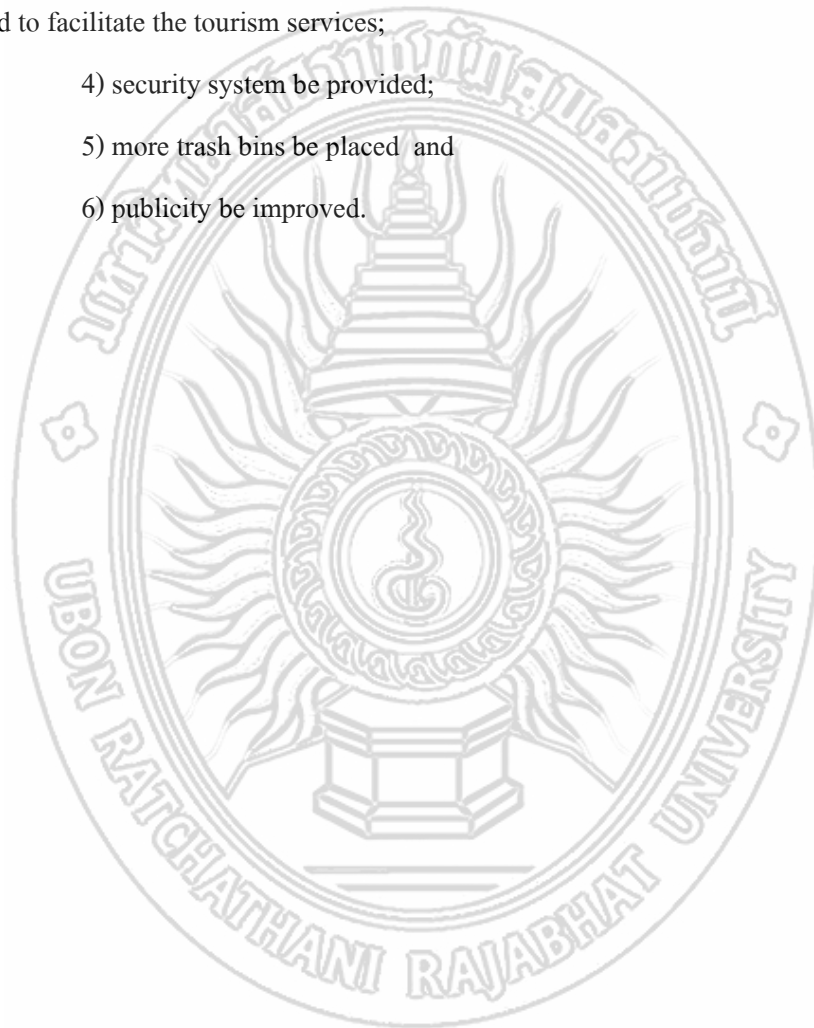
- 2) Tourism activities be held with an emphasis on conservation of environments surrounding the areas of Samphanbok;

- 3) The infrastructures such as roads, water and electricity supply, and toilets be provided to facilitate the tourism services;

- 4) security system be provided;

- 5) more trash bins be placed and

- 6) publicity be improved.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่ง ของบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง ซึ่งไม่อาจนำมากล่าวได้ทั้งหมด ผู้มีพระคุณท่านแรกและผู้เขียน ใครงอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่ง คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชื่น ศรีสวัสดิ์ ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งตลอดมา โดยได้เอาใจใส่ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง ให้แนวคิดและ ประสพการณ์ จนทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ทุกขั้นตอน นับแต่ผู้เขียนเริ่มค้นคว้าหาหัวข้อ วิทยานิพนธ์ พัฒนาเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จนสำเร็จเป็นวิทยานิพนธ์เล่มนี้ในที่สุด ท่านที่สองคือ อาจารย์ ดร. อนุชา เพียรชนะ ซึ่งเป็นที่ปรึกษาอีกท่านหนึ่ง ที่ให้ความช่วยเหลือด้านวิจัยและให้ คำปรึกษาแนะนำ แง่คิดต่างๆ จากประสบการณ์ของท่าน ตลอดทั้งช่วยตรวจสอบ แก้ไข ข้อบกพร่องในการเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ด้วยดีเสมอมา ผู้เขียนจึงใครงอกราบขอบพระคุณใน ความกรุณาของท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบ พร้อมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย นอกจากนี้ผู้เขียนใครงอกราบ ขอบพระคุณประธานกรรมการ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาเสียสละเวลามาเป็น คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน รวมทั้งคณาจารย์ผู้สอนทุกๆท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้ รวมทั้งประสบการณ์ใหม่ๆ ให้กับผู้เขียน มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ความดีงามอันเกิดจากงานวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนขอมอบเป็นบรรณาการแด่คุณพ่อ ดาบตำรวจประเสริฐ โคตรสมบัติ คุณแม่ศิริลักษณ์ โคตรสมบัติ และพี่ชาย นายณัฐพล โคตร สมบัติ ที่เป็นที่ยกย่องของผู้เขียน ซึ่งเป็นผู้อยู่เบื้องหลังความสำเร็จและให้กำลังใจเสมอมา รวมทั้ง คุณ ปุณณดา สัตยมุขและคุณธำมภ์ ปัตนัย ซึ่งเป็นพี่สาวและพี่ชาย ที่ให้ความช่วยเหลือ และแง่คิดต่าง ๆ ในการดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ จนสำเร็จด้วยดี

กฤษณ์ โคตรสมบัติ